[3 Hours] **[Total Marks : 100]**

N.B : 1. Attempt all questions.
2. **Figures** to the **right** indicate **full** marks.

1. Answer in **one** or **two** sentences : **20**
   (a) Define mediate inference, Give an example.
   (b) Give an example of ambigious minor term in categorical syllogism.
   (c) Give the symbolic expression of pure hypothetical syllogism.
   (d) Symbolise and state the Rule of Inference. If he is guilty, he will be punished. He is guilty therefore, he will be punished.
   (e) Symbolise and state the Rules of Replacement. 'It is false that the officer is corrupt and he has to be punished' is equivalent to 'either it is not true that the officer is corrupt and he should not be punished.
   (f) Give an example of Complex Destructive Dilemma.
   (g) Reduce directly DATISI.
   (h) State the difference between Modus Ponendo Tollens and Modus Tollendo Ponens.
   (i) What are the conditions to establish a hypothesis ?
   (j) Define a hypothesis.

2. Write short notes on **(any four)** : **20**
   (a) Prove the special rules of figure I of categorical syllogism.
   (b) Fallacy of petitio principii and amphiboly.
   (c) Directive and expressive use of language.
   (d) Volunti-non-fit-injuria.
   (e) Any three impediments to good reasoning (Richard Feldman)
   (f) Emotive Words.

3. Attempt **any two** questions : **12**
   (a) Test the validity of the following categorical syllogism. Identify the figure. Give reasons.
      (i) All rational beings are responsible for their actions. No lower animals are rational being. Therefore, No lower animals are responsible for their actions.
      (ii) All Frenchmen are Europeans. All Germans are Europeans. Hence, all Germans are Frenchmen.
   (b) Reduce Indirectly :
   BAROCO
   (c) Identify the following fallacy Give Reasons :
      (i) The Lokpal Bill is passed by the Parliament.
      Mr. Tiwari is a member of the Legislative Assembly
      ∴ Mr. Tiwari must have voted in favour of it.
      (ii) The machine is made of material substance
      ∴ Every part of machine is made of matter.

[TURN OVER

35B07B2DC6A79DCA08C07EF665C25E01

(iii) This strike is illegal. If the workers do not report for their duties within three days, their services will be terminated.

4. Answer the **questions no. 4(f)** and **any three** from Q. No. 4 (a), (b), (c), (d) & (e) : **48**

(a) What is the dictum of Aristotle ? Show how the dictum forms the basis of all types of categorical syllogistic reasoning.

(b) Explain the following :

(i) Argumentum-ad-miscericordiam and Argumentum-ad-populum.

(ii) Kinds of agreement and disagreement

(c) Explain with examples any three kinds of Hypothesis.

(d) Explain the popular notion of cause.

(e) Ends justify means. Explain with reference to any two cases according to Peter Singer.

(f) Construct complex constructive dilemma, rebut and refute it.
If the sales tax raises prices, it benefits the producers and if it lowers the prices, it benefits the consumer.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) **एकूण गुण : १००**

सूचना : (१) **सर्व** प्रश्नांची उत्तरे **अनिवार्य** आहेत.
(२) **उजवी**कडील अंक **पूर्ण गुण** दर्शवितात.

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे एक दोन वाक्यांत लिहा. २०

(अ) व्यवहित अनुमानाची व्याख्या लिहा. उदाहरण द्या.

(ब) केवळ संविधानातील अनेकार्थक अमुख्यपददोषाचे उदाहरण द्या.

(क) केवल सापेक्ष संविधानाचे चिन्हांकित रूप द्या.

(ड) चिन्हांकित करून अनुमानाचा नियम सांगा. जर तो अपराधी असेल तर त्याला शिक्षा होईल. तो अपराधी आहे. त्याला शिक्षा होईल.

(इ) चिन्हांकित करून स्थानांतराचा नियम सांगा.
'अधिकारी भ्रष्ट आहे आणि त्याला शिक्षा झाली पाहिजे.' 'हे विधान असत्य आहे.' हे विधान पुढील विधानाचे सममूल्य आहे. 'अधिकारी भ्रष्ट आहे' हे असत्य आहे. आणि 'त्याला शिक्षा झाला पाहिजे' हे असत्य आहे.

(फ) जटिल विघातक उभयापत्तिचे उदाहरण.

(ग) साक्षात आकारान्तर करा DATISI.

(ह) Modus Tollendo Ponens आणि Modus Ponendo Tollens यांतील भेद सांगा.

(य) सिद्धांत कल्पनेच्या सिद्धतेच्या अटी कोणत्या ते सांगा.

(ज) सिद्धांत कल्पनेची व्याख्या सांगा.

[TURN OVER

२. संक्षिप्त टिपा लिहा **(कोणतेही चार)** : २०

(अ) केवल संविधानाच्या प्रथम आकाराचे विशेष नियम सांगा. सिद्ध करा.

(ब) चक्रीन्याय तर्कदोष आणि : वाक्यच्छलाभास तर्क दोष.

(क) भाषेचे निर्देशात्मक आणि बोधात्मक उपयोग.

(ड) Volunti-non-fit-injuria.

(इ) युक्त विचारातील कोणतेही तीन अडथळे (Richard Feldman)

(फ) भावनात्मक शब्द.

३. खालील प्रश्न सोडवा **(कोणतेही दोन)** : १२

(अ) पुढील केवल संविधानाचे योग्य तर्क आकारांत रूपांतर करा त्यांची युक्तता ओळखा कारणे द्या.

(i) सर्व विचारशील लोक आपल्या कृतीस जबाबदार असतात.
पशु विचारशील नसतात
∴ पशु आपल्या कृतिस जबाबदार नसतात.

(ii) सर्व फ्रेंच युरोपीयन आहेत.
सर्व जर्मन युरोपीयन आहेत.
∴ सर्व जर्मन फ्रेंच आहेत.

(ब) परोक्ष आकारान्तर करा. BAROCO

(क) पुढील तर्कदोष ओळखा कारणे द्या.

(i) पार्लमेन्टने लोकपाल बील पास केले.
तिवारी विधान सभेचे सभासद आहेत.
∴ तिवारी यांनी बीलाच्या बाजूने मतदान केले.

(ii) मशिन जडवस्तूपासून बनली आहे.
∴ मशिनचे सर्व भाग, जडवस्तूपासून बनले आहेत.

(iii) हा संप बेकायदेशीर आहे.
जर कामगार तीन दिवसांत कामावर हजर झाले नाहीत. तर त्यांना कामावरून काढुन टाकण्यांत येईल.

४. **प्रश्न क्रमांक 'फ'** अनिवार्य आहे. इतर पांचपैकी **कोणतेही तीन** प्रश्न सोडवा. ४८

(अ) अरिस्टॉटलच्या आकारन्तराचा नियम सांगा. अरीस्टॉटलचा नियम केवल संविधानाच्या सर्व आकारांचा आधार आहे.' सिद्ध करा.

(ब) पुढील तर्क दोषांचे विश्लेषण करा.

(i) दैन्यमूल प्रतियुक्ति आणि लोकप्रिय प्रतियुक्ति

(ii) संम्मति आणि असंम्मतीचे प्रकार सांगा.

(क) सिद्धांत कल्पनेचे कोणतेही तीन प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.

[TURN OVER

(ड) कार्यकारणाच्या लौकिक अथवा व्यवहारीक कल्पनेचे विश्लेषण करा.

(इ) पीटर सींगर यांच्यामते परिणाम साधनाला समायोजित असतात. कोणत्याही दोन cases च्या संदर्भात विश्लेषण करा.

(फ) जटिल विधायक उभयापत्तिची रचना करा विडंबण करा आणि दोषाविष्करण करा. जर विक्रीकरामुळे किंमती वाढतील तर निर्मात्याना त्याचा लाभ होईल आणि जर विक्रीकरामुळे किंमती कमी होतील तर उपभोक्त्यांना लाभ होईल.

35B07B2DC6A79DCA08C07EF665C25E01